

השיחה

שיחתו השבועית של מורנו המשגיח ר' יצחק פנחס גולדווסר שליט"א | פרשת מקץ | מס' 7

ניצחון החשמונאים

שעיקר המניעים של יון היו קנאה בחוכמת ישראל לכן רצו בכל מחיר להשכיחם תורתך, הם ידעו שסוד החכמה היהודית היא בתורה, שכמובן שהיא כוללת את כל החכמות, וכך גם הראש היהודי מתפתח הרבה יותר מהראשים של הגויים, מי שלומד חכמה נהיה חכם. ידוע שהקוראנים חקרו למה היהודים כ"כ חכמים, וכשהם גילו שזה מלימוד הגמ' הם ניסו לעשות 'קורסים' לגמרא כדי שהילדים שלהם יצאו חכמים. אני לא מאמין שזה הצליח, חכמה בגויים תאמין תורה בגויים אל תאמין, אבל הם הגיעו למסקנה שהיהודים חכמים כי הם לומדים גמרא, שאם לומדים את החכמה האמיתית נהיים חכמים, שהחכמה היהודית מתפתחת לכל השטחים כפי שאפשר לראות לאורך כל ההיסטוריה. והדברים ידועים. ורואים שלהשכיחם תורתך היה המטרה העיקרית שלהם, וכמובן שבשביל להשכיח את התורה צריך גם להשכיח את המצוות, ובעיקר הפריע להם המצוות שמבטאות את העליונות היהודית, ברית המילה גזע שחותמים בשרנו, שאנחנו גזע עליון, השבת, שגוי ששבת חייב מיתה, קידוש החודש שמקיים את המועדים ש'אתה בחרתנו מכל העמים' ועולים בהם לבהמ"ק, זה מה שהפריע להם בעיקר. ויש כאן עוד דקדוק קטן להעבירם מחוקי רצונך אם היהודים לא היו מקימים המצוות כי הם מבינים שזה דבר טוב וחשוב, אפשר להתווכח איתם ולהראות להם שבדורות האלה זה לא כמו בדורות הקודמים וכו', אבל

הנבראים, חכמות חיצוניות שבהם התמחתה יוון זהו ניסיון להבין את העלם מבחוץ, ע"י מעבדות, ע"י ניסויים, אבל מה אפשר כבר להכיר מבחוץ, מי שיושב ליד תוכנית של העולם וידע לקרוא את התוכנית כמו שידעו חכמי ישראל פעם, ברור שזה הרבה יותר מהם, גם במה שנוגע לעולם החומרי. יש במדרש דוגמא לזה: מדען אחד, מה שנקרא היום זואולוג, ביקש לדעת כמה הוא זמן עיבורו של נחש מסוים. הוא גידל זוג נחשים בחבית, ואחרי שבע שנים שהוא מעלה להם מזונות כמו עבד כנעני לאדון, נודע לו הסוד, שימי עיבורו של נחש - שבע שנים. הוא שמח שמחה גדולה, הוא גילה 'סקופ', ידיעה שאף אחד בעולם לא ידע, ומה עושים דבר ראשון? נגש לקנטר את רבן גמליאל 'הנה אתה רואה אתם לא יודעים אנחנו יודעים'. שאל אותו כמה הוא עיבורו של נחש, אמר לו ר"ג לא יודע. התכרכמו פניו של רבן גמליאל פגש בו ר' יהושע, ושאל אותו למה פניך עצבין, אמר לו הגוי הזה שאל אותי כמה עיבורו של נחש ולא ידעתי. שאל אותו למה לא ידעת, עשה לו ק"ו, כמו שימי עבודה של בהמה פי שבע משל חיה כך ימי עבורו של נחש פי שבע משל בהמה. חזר ר"ג לאותו פילוסוף ואמר לו שימי עבורו של הנחש שבע שנים. הטיח אותו פילוסוף ראשו בכותל, במילים שלנו 'דפק את הראש בקיר', אמר: מה שאני טורח שבע שנים בא זה ומושיט לי בקנה. הוא עושה ק"ו מפסוק ויוצא לו מה שאני עובד שבע שנים כמו חמור. זה באמת משגע. כך מסביר המהר"ל בספר נר מצווה,

רש"י על הפסוק ברך ה' חילו ופועל ידיו תרצה אומר 'ראה שעתידים חשמונאי ובניו להילחם בעובדי כוכבים להתפלל עליהם כשהיו מועטים י"ב בני חשמונאי ואלעזר נגד כמה רבבות'. רש"י מתאר כאן את תחילת המרד אנשים בודדים, שלושה עשר איש נגד רבבות. כדאי אולי קצת להזכיר את הרקע ההיסטורי, לא כולם יודעים את השתלשלות המרד, את הרקע לכך. צריך להבין שהרי לא בבל ולא פרס שהיו גלויות קודמות לגלות יון, היו בעלי אידיאולוגיה להילחם בדת היהודית. הם היו נהנתנים אינטרסנטים דאגו לכסף לכבוד לתענוגי העוה"ז, וכמובן היו נמוכים, חסרי הגינות, מה אכפת להם שזה על חשבון אחרים, אבל זה לא היה מלחמת תרבות, לא היה אכפת להם שיהיה יהודי, אולי הסתכלו עליו כמו טיפש, מה אתה הולך עם קוביות שחורות על הראש וחבלים על הבגדים, רוצה להיות טיפש - תהיה טיפש רוצה לסבול - תסבול זה לא ענייננו, הם דאגו לעצמם מכל הבחינות, כמובן בעניינים של עולם הזה.

היוונים זה כבר משהו אחר. היוונים היו אומה מאד חכם, מבחינה אינטלקטואלית הם היו הרבה מעבר לשאר האומות, ועד היום משתמשים בהרבה נוסחאות והרבה חוקים שחיברו חכמי היוונים, בין במדעי החומר בין במדעי הרוח, והפריע להם מאד הידיעה שבעצם היהודים יותר חכמים מהם, זה בעיקר כי התורה היא התוכנית של העולם ורמחים בה כל הסודות של כל

השיחה שיחתו השבועית של מורינו המשגיח ר' יצחק פנחס גלדווסר שליט"א

עליו שהגיעו שלושה עשר אנשים ונלחמו ברבבות יוונים, שזה ממש כמו קבוצת ירושלמים שמכריזה מלחמה על האנגלים לגרש אותם מהארץ. אין ספק שהם עשו את זה כדי להיהרג זה מה שהציל אותם.

האם החשמונאים היו גיבורים? לכאול הרי אנחנו אמרים בפירוש בעל הניסים 'מסרת גיבורים ביד חלשים' הם היו חלשים והקב"ה עשה להם ניסים. זה באמת מאד מרגיז הסילוף והעיוות שעשו מהשם שלהם כאילו הם גיבורים אתלטים ויש שם רק כמה שחקנים כושים מאמריקה שלא יודעים קרוא וכתוב, רק יודעים לזרוק את הכדור לתוך הסל, או לרוץ מהר או להרביץ חזק, וקוראים לקבוצה הזו 'מכבי' ע"ש המכבים ה"י, ואחד שמפתח שרירים קוראים לו 'שמשון' כאילו ע"ש שמשון הגיבור. חילול ה' בצורה נוראית. וצריך לדעת שאין תופעה שיותר מבזה את האנושות מזה שמאות מיליוני אנשים כ"כ משוגעים סליחה על הביטוי אבל ממש משוגעים על מה שנקרה ספורט. מה יש לאדם להפגין מבחינה גופנית, הרי חתול קופץ פי ארבע פי חמש מהגובה שלו, הוא כולו לעומת חתול, הוא אפילו לא יכול להילחם עם שימפנזה ועם אריה, הציפור הקטנה הזו מראה ביצועים טובים פי אלף ממך, הנמלה מטפסת על גזע עץ ישר ככה, איפה אתה מבחינה גופנית לידה, זו אולימפיאדה של נכים, תארו לעצמכם עושים שחמט לטיפשים, זה בדיוק ככה, יש לו רק שתי רגליים, מסכן, נעשה לו תחרות ריצה לנכים, מה העניין הזה, זה בושה וחרפה לאנושות שיש כזו הערצה לאיזה כושי, שעומדים בתור לקבל ממנו חתימה למזכרת שידעו ש'הוא קיבל חתימה מהשחקן כדורגל'. זה עולם משוגע לחלוטין. לצערנו עשו מהחשמונאים כאילו שהם איזה גיבורי גוף.

אבל האמת אהובה מן הכל וצריך לדעת שאפילו שאנחנו אומרים בעל הניסים 'גיבורים ביד חלשים' לא

ואוסרים לקיים מצוות, הרי ממש פה קרה הדבר הזה. זה היה הרקע של אותה תקופה.

תפיסת העולם של היוונים לא הייתה דתית, הם לא האמינו באיללים כמו עובדי ע"ז ובדברים כמו גיהנום וגן עדן, הם היו נהנתנים שעולם הזה מבחינתם זה העולם היחיד. הם פיתחו מאד את תענוגי העוה"ז, ספורט, קרקסאות, תיאטראות, ומה שקרה בשטח הוא שיותר מזה שהאידיאולוגיה והתרבות היונית משכה, הם לא עמדו בלחץ הקשה שא"א לשמור מצוות ולחיות כמו יהודי, ואדם לא נחמד לו לחיות בהרגשה הזו שאני לא בסדר' גם אם זה באונס, ולאט לאט עם הרבה תעמולה הצליחו המתיוונים להכניס לתוככי העם תפיסת עולם משובשת של היוונים, שמי לא נמשך לספורט ולקולנוע ותענוגי העוה"ז, שאצלם מי שנהנה יותר מהעולם הזה נחשב ליותר מוצלח, ולאט לאט רבים מהיהודים התקלקלו, חו הייתה הצרה הכי גדולה, צריך לשים לב שבגלות בבל ובגלות פרס לא מצאנו את התואר 'מתבבלים' או 'מתפרסים', אבל בגלות יוון כן מצאנו את התואר 'מתיוונים', כי לאט לאט נשאר רק קומץ קטן שעדיין יראים ושלמים ומוכנים למסור נפש על קידוש ה', ואילולי הם לא היינו כאן היום. למעשה צריך לדעת שהמרד פרץ מאשה, ויש בזה שתי גרסאות: גרסה אחת אומרת שאשה מלה את בנה למרות האיסור החמור והעונש שציפה לה, והיא עלתה אתו על החומה וקראה ליהודים לפרוץ במרד נגד החשמונאים, חרקה את עצמה מהחומה כדי לזעזע את הציבור. וגרסה שנייה היא הסיפור עם יהודית שעשתה מה שעשתה כדי להמריד אותם ביוונים, ובפועל מה שקרה שכשהחוצפה של המתיוונים הרקיעה שחקים והם הקריבו חזיר בבהמ"ק, מתתיהו הגיע דקר את אותו מתיוון, ואז הוא קרה מי לה' אלי, וכנראה זה הזמן שרש"י מדבר

כשהם מקיימים אותם כי זה חוקי רצונך, הם ימשיכו לעשות את זה בכל מקרה כי זה חוק בין אם הם מבינים ובין אם הם לא מבינים, 'חוקי רצונך' הכי הפריע להם כי ככה אי אפשר להזיז אותם מזה. ולכן הם רצו להשכיחם תורתך וגם להעבירם מחוקי רצונך.

ההשתלטות של היוונים הייתה בכמה שלבים. בתחילה הם היו התשמשו בצדוקים ונתנו להם משרות ותפקידים חשובים ושליטה בערים, שיהיו כולם צריכים אותם, והצדוקים האלה באמת לא האמינו בכלום כמו שכ' הרמב"ם שרק אמרו שהם מאמינים בתורה שבכתב כי אם לא אף אחד לא יסתכל עליהם בכלל, והעם מאד ביזה אותם ולא עזר כל המשרות הבכירות שנתנו להם, שהעם סלד מהם והם לא הצליחו ע"י המקולקלים האלה להכניס את ההתייונות. ואז הם באו עם צבא ובכח להשליט חוקים אכזריים שאסור לקיים מצוות ונהייה מצב נורא, שדדו להם את הממון, פשטו ידיהם בבנות, עקרו את הדלתות בבתיים שלא יהיה אפשר לשמור צניעות, שזה דבר נורא, הם היו צריכים לברוח למערות, להסתתר כדי לקיים מצוות שזה ממש נורא ואיום, זה מזכיר קצת את רוסיה בזמנים הרעים שם. ורוכ ישראל היה שם בארץ ישראל, וכך היה המצב עשרות שנים, קשה לנו בדרך כלל לחוות את הדברים כאילו הם קורים אצלינו היום, תנסו לחשוב רגע, כמובן שזה מצב היפותטי, שלא נפתח פה לשטן, אם האירנים הארוורים האלה עם הסינים והרוסים יחברו נגדנו עם החיזבאללה והחמאס וכל המאה מיליון ערבים שסביבנו, אם בבת אחת עושים כזה בליץ ומפוצצים את מחסן פצצות האטום, הורסים את חיל האוויר את הספינות ואת מערכות הטילים, בבת אחת מתקבצים פה מאות אלפי מוסלמים וערבים קנאים, וה' ירחם משתלטים כאן על כל הערים ועל כל הרחובות, והם קנאים לדתם

השיחה שיחתו השבועית של מורינו המשגיח ר' יצחק פנחס גלדווסר שליט"א

חקרו והגיעו למסקנה שיש בדם חומר שנקרא 'אדרנלין' והוא גורם שבמצבים של לחץ יש בלוטה שמפרישה כמו תמצית כזו שמחזקת את השרירים. ודבר מעיין זה יכול לקרות אצל הצדיק, כי זה רצון ה', וכשהוא מרגיש מאד חזק את רצון ה' כי הוא באמת עבד ה', זה נוסך בו כוחות אדירים.

כולנו יודעים את הווארט הנפלא של ר' חיים שמואלביץ, ווארט אמיתי מאד, שמסופר בתוה"ק שיעקב אבינו גלל לבד את האבן מעל פי הבאר, שלפי החשבון היה צריך לפחות ששה רועים בשביל זה, ששלשה כבר היו שם וחיכו שיבואו כל העדרים שזה לפחות עוד שלשה, והוא לבדו גלל את האבן מעל פי הבאר. חז"ל אומרים שהוא גלגל את האבן כמעביר את פקק מעל הצלוחית, ומסבירים שכ' ויגל' ולא ויגלגל', שמילה קצרה מורה על פעולה קצרה. ואומר ר' חיים שמואלביץ צ"ל שבתפילת גשם כ' "יחד לב וגל אבן מפי באר מים" שזה לא היה רק השרירים החזקים אלא 'יחד לב', מה קשור ללב, יחד לב? כן. יחד לב. וממה בא ה'יחד לב' הזה, זה אמנם ר' חיים לא אומר אבל זו הוספה נפלאה, שכ' בפסוק וְיָהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לָבָן אַחִי אִמּוֹ וְאֶת צֶאֱן לָבָן אַחִי אִמּוֹ וַיִּגֶשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאָבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשֶׁק אֶת צֶאֱן לָבָן אַחִי אִמּוֹ. אפ"ל שוטה לא צריך לומר לו שלוש פעמים באותו פסוק שלבן היה אחי אימו של יעקב. פה כתוב שה'יחד לב' הגיע מההרגשה של כיבוד אם, חה מה שנתן לו את הכוחות האדירים לגול את האבן מעל פי הבאר.

קראתי סיפור שממחיש את הגבורה הרוחנית, בספר החוט המשולש מסופר על ר' זלמלה, שהיה אדם חלש שכמעט לא אכל, והיה אוכל רק עוגה אחת ביום בפקודת אימו, פעם אחת הוא נזקק לספר מהארון ואת הדרך לארון חסם ארגז ספרים שיהיה כבד עד כדי שא"א להזיז

זה חייב להיות משל בית אבא, מהמשפחה שלנו. הם היו גיבורים כפשוטו גם מבחינה פיזית, הם היו באמת גיבורים.

ומה שנוגע לגבורה הנפשית צריך לדעת דברים פשוטים וידועים, שיש יחס מאד חזק בין הנפש לגוף שהוא מתבטא הרבה דברים, אם אחד מעליבים אותו הוא מסמיק, אם הוא פוחד הוא מחוויר, חוסר כח מגיע הרבה פעמים מחוסר מרץ, היום ידוע ברפואה שהרבה חלאים באים מכעס, ממתח, מלחץ, מדיכאון, כל הדברים האלה שהם חלאים גופניים הם תוצאה של חלאים נפשיים. "רוח איש יכלכל מחלהו", חולה שלא רוצה לחיות הסיכויים שלו לחיות הם ממש מועטים, וידוע שזקנה שבעלה נפטר, אין לה טעם בחיים, תוך שבועות היא יכולה ללכת מהעולם רח"ל אפ"ל שלא הייתה חולה. יש השפעה מאד גדולה מהנפש על הגוף. רואים גם בגמ' כמה וכמה דוגמאות: ר' זירא בדק את מדריגתו הרוחנית באש, ר' אלעזר בר' שמעון בדק את השומן שלו אם הוא מסריח בחמה, זאת אומרת שהמדרגה הרוחנית אמורה להתבטא בשינויים בגוף. היו עובדות שהמדענים לא ידעו להסביר אותם, הם גילו שחייל שברח במלחמה רדפו אחריו להרוג אותה והוא נחסם ע"י גדר, הגדר הייתה בגובה שניים וחצי מטר, לא הייתה לא ברירה והוא קפץ מעליה, חשבו שהוא יהיה ספורטאי בקנה מידה עולמי, הוא הרי קפץ גובה של שניים ורבע מטר, אבל אח"כ כשרצו לעשות אותו ספורטאי וקיוו שהוא יביא להם שיא עולמי הוא לא הצליח לקפוץ בקושי מטר וחצי. מה קרה? הרי עובדה, הוא קפץ? הוא היה בלחץ נפשי כזה אותו זה הוציא ממנו כח שאין בו. היה גם את הסיפור שאשה עצרה טנדר שעמד לדרוס את הבן שלה, הוא נסע ברוורס והיא פשוט עצרה אותו. חיילים הרימו דבר כבד שהיה על חבר שלהם ואח"כ עשרה חיילים לא הצליחו להזיז אותו מהמקום. הם

הכוונה שהם היו ממש חלשלושים שלא יכולים לעשות כלום, הכוונה ביחס לרובות היוונים, שגם אם הם היו חזקים מאד ביחס למיליונים הם כלום. אבל באמת הם היו גיבורים גם פיזית. שיש שלוש סיבות שמכוחם נבעה הגבורה שלהם. זה מתחיל ביעקב ובניו שחז"ל ציינו אותם כגיבורים, ובאמת הם היו גיבורים גם מבחינה פיזית. הקב"ה נותן את הכלים לעבודת ה', ביניהם בריאות, ביניהם חזק, ביניהם אושר, ביניהם כישרונות, לאנשים שהקב"ה אוהב הוא נותן את הכל בשפע, גם את הגבורה הפיזית, זה מתנה אלוקית. סיבה נוספת לגבורה, שיש בנפש כח לצעוק כוחות בגוף, הנשמה זנה את הגוף ויש בכח הנפש להכניס כוחות רוחניים באדם. הסיבה השלישית והעיקרית היא הסיעתא דשמיא שזו הסיבה העיקרית, היא בנויה ע"ג גבורה פיזית כפשוטו וגם ע"ג הגבורה הפיזית שנובעת מגבורה נפשית.

הדבר הראשון, שכשיוסף רוצה לאסור את שמעון בבית האסורים והאחים לא מתנגדים כי אין מה לאכול בבית, המדרש מתאר אז זה כך: אמרו לו: ומה נעשה? ימותו אנשי בתינו ברעב. אמר להם: עשו מה שתראו, עכשיו אראה מי יכניס אותי לבית האסורים. באותה שעה שלח יוסף אצל פרעה, ואמר ליה: שלח לי שבעים גיבורים מאצלך, שמצאתי לסטים ואני מבקש ליתן עליהם כבלים, באותה שעה שלח לו, והיו מסתכלין אחי יוסף מה היה מבקש לעשות. אמר יוסף לאותן גיבורים: הכניסו את זה בבית האסורים ותנו כבלים ברגליו. כיון שקרבו אצלו צווח בהן, כיון ששמעו קולו נפלו על פניהם ונשתברו שיניהם, "שִׁאֲגַת אֲרִיָה וְקוֹל שֹׁחַל וְשִׁנֵּי כְּפִירִים נִתְעַוּ", והיה מנשה בן יוסף יושב לפניו. א"ל אביו: קום אתה, מיד קם מנשה והכה מכה אחת הכניסו בבית האסורים ונתן עליו כבל. אמר שמעון לאחיו: אתם אומרים מכה של מצרים הוא, זה אינה אלא של בית אבא. כזה 'פליק' מצרי לא יכול לתת,

השיחה שיחתו השבועית של מורינו המשגיח ר' יצחק פנחס גלדווסר שליט"א

עמד בו של אשת פוטיפר הכניס בגנים של כולנו צניעות, שבנות ישראל היו כ"כ צנועות שזה הרתיע את המצרים, שהייתה בעמ"י כזו יראת שמיים, כזו פרישות שלא יכלו המצרים לשלוט בבנותיהם. זה היה הכח של אדם אחד שעומד בניסיון עד כמה הוא יכול להשפיע על הדורות הבאים.

צריך לדעת איזה ניסים נכנסים להיסטוריה וחוגגים אותם במשך כל השנים, למה למשל הנס של צבא סנחריב שהקיף את ירושלים עם מאה שמונים וחמש אלף ראשי גייסות, היו שם מאתיים תשעים ואחת מיליון חיילים לפי מה שכ' בגמ', רבשקה הבוגד התגרה ביושבי ירושלים ואמר לחזקיהו אם אתן לך אלפיים סוסים יהיה לכם אלפיים רכבים לשים עליהם, אתם כולכם ישיבעו-בוחרים לא יודעים אפילו להחזיק אקדח ביד, אין לכם שום סיכוי. ובלילה אחד גבראל הרג את כולם, יש נס גדול מזה?! ובכל זאת לא חוגגים את זה, אולי בגלל שזה היה בליל הסדר, אבל אם זאת הסיבה היה צריך עוד איזה אזכור חוץ מבפיוט 'אז רוב ניסים הפלאת בלילה' שיש בית אחד שמדבר על זה, ככה חוגגים נס כזה עצום ונורא?!

הר' דסלר כ' יסוד הרי כל נס של התערותא דלעלא גורר התערותא דלתתא, שכמו שדיברנו הרבה פעמים נשמת ישראל בנויה כמו אילן הפוך, נפש רוח נשמה חיה יחידה, בשורש באמת אנחנו אחד, ודברים שיוצאים מהשורש של עם ישראל שייכים לכולם, כולנו היינו שם, כביכול כולנו מסרנו נפש, אין 'אני' ו'הוא', הכל אחד שם בשורש של נשמת ישראל, ולכן ניסים כאלה חוגגים כל ישראל וניצחון החשמונאים היה כמו יוסף הצדיק שעמד בניסיון, וכמובן שגם שם היה סייעתא דשמיא שדמות אביו נראתה לו בחלון, אין בלי סייעתא דשמיא, חה הכניס בעמ"י את הכח לעמוד מול המצרים שטופי הזימה, כך גם החשמונאים הכניסו בנו את מסירות הנפש לתורה ולמצוות, ויש בזה

- זה הגבורה הנפשית. וקווי ה' יחליפו כח - זה הסייעתא דשמיא. כ' "יָדִים הֶלִיצְנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרְתְךָ לֹא נָטִיתִי" והכוונה לא רק לצד של הזדים אלא גם לצד השני לא להטות יותר מידי, והיות והמסלפים עשו מ'גבורת הסוס' העיקר כאילו רק זה מה שגרם לניצחון, אנחנו נטינו לצד השני לחשוב כאילו היו חלשלושים בגופם. זה לא ככה, הם היו חזקים בגופם ועוד יותר בכח הגבורה הנפשית, וכמובן גם הסייעתא דשמיא, ו'גיבורים ביד חלשים כי סוף כל סוף ביחס למיליונים של אנשים שבאים עם פילים ועם כל הנשק שלהם בוודאי שזו הייתה ישועה גדולה של 'גיבורים ביד חלשים'.

אבל כמובן שהגבורה הכי חזקה היא 'איזה הוא גיבור הכובש את יצרו'. הגבורה הכי גדולה היא גבורת הנפש לעמוד בניסיונות. זה באמת מאד מתאים לחנוכה ולפרשת וישב שתמיד יוצאת באזור חנוכה השבוע. מישהו עורר אותי לזה שאיזה נס עצום זה שהמצרים לא שלטו באימותינו, הרי התורה מעידה שהמצרים לא פגעו בנשותיהם, שכ' החנוכי והפלואי עם 'ו-ה' שזה שם ה', איך זה יכול להיות הרי אפי' עד לפני מאתיים שלוש מאות שנה שהאמריקאיים שיחררו את הכושנים, הם היו ממש כמו סוסים וחמורים לאדונים שלהם עבד היה ממש כמו שור וחמור, לא היה לו שום דעה עצמית, חוטף מכות כל הזמן כמו סוס, איך זה יכול להיות שבנ"י היו שם עבדים, המצרים היו שטופי זימה, מצריים נקראת 'ערוות הארץ', התורה אומרת בתחילת פרשת עריות "כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבְּתָם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ" אומר רש"י 'מגיד שמעשיהם של המצרים מקולקלים מכל האומות ואתו מקום שישבו ישראל שם מקולקל מן הכל'.

כאלה פרוצים, ואנחנו עבדים שלהם, ולא שלטו בבנותינו. זה הרי פלא פלאים ונס עצום. כ' בספה"ק שזה הזכות של יוסף הצדיק, זו המידה של יוסף, שמירת הברית, הניסיון העצום הזה שהוא

אותו. ור' זלמלה התחיל לשנן לעצמו את הפסוק 'לא בשמים היא אמרו חז"ל אם יהיה בשמיים היו צריכים לעלות לשמיים כדי ללמוד אותה' והאנשים שם היו המומים איך 'חלשלוש' כזה מזיז ארגז ספרים כזה גדול, ושוב רואים גבורה גופנית שהייתה תולדה של גבורה נפשית. הראש ישיבה פעם סיפר לי שיהיה בחור בישיבה שהיה לו כח רצון מאד חזק אבל כישורים גופניים היה לו ממוצע ומטה, וראש הישיבה אמר לבחורים שאם הם יעשו עם הבחור תחרות 'הורדת ידיים' הוא ינצח בזכות כח הרצון העצום שהיה לו, וכך היה, הוא ניצח את כולם גם בחורים שהיו נחשבים לחזקים ממש. היה לו כח רצון אדיר. זו אותה נקודה של כוחות הנפש שמביאים כוחות הגוף.

והדבר השלישי הוא סייעתא דשמיא. בספר 'מלחמות בני יעקב' שמובאים שם סיפורים על מלחמות בני יעקב עם אנשי שכם, והתיאורים שם ממש מזכירים את מלחמות החשמונאים ביוונים. הרמב"ן מסתפק על הסיפורים שמובאים בספר הזה אם הם נכונים, והוא כותב שאם הם נכונים יש לו שאלה מדוע כל זה לא כ' בתורה. אבל כותב שהכתוב קיצר בזה כי הנס נסתר שלא יאמרו ש'כיוון שאנשים גיבורים היו כאילו זרועם הושיעה למו', שכזאת הצלחה לא הייתה יכולה להיות גם אם היו גיבורים גם בגבורה הפיזית וגם בגבורה הנפשית שהוסיפה להם כמו שדיברנו, והיות שאנשים יכולים לטעות שהניצחון הגיע מהגבורה שלהם התורה לא כתבה את זה, אבל בכל אופן רואים פה להדיא שצדיקים חוץ מגבורת הנפש והגוף שיש להם יש גם את הסייעתא דשמיא. והרמב"ן כ' בסוף פרשת במדבר על אלעזר הכהן איך היה יכול לעשות כזה מעשה עצום, כותב הרמב"ן 'אבל היה אלעזר חזק ואמיץ כיעקב אבינו וקווי ה' יחליפו כח' פה הוא מזכיר את שלושת הדברים שדיברנו: חזק - זה חזק גופני. אמיץ

השיחה שיחתו השבועית של מורינו המשגיח ר' יצחק פנחס גלדווסר שליט"א

אברהם איך אתם מבקשים ממני דבר כזה, מאה שקל כפול מאה אברכים שווה עשרת אלפים שקל בחודש, שזה מאה עשרים אלף שקל בשנה, ובעשר שנים זה מיליון ומאתיים אלף שקל, מאיפה אביא סכום כזה?! ומה ה'עורמה' כאן, שלא ביקשו עכשיו מיליון מאתיים אלף שקל, עכשיו בקשו מאה שקל לאברך.

לקום כל החיים לשחרית זה קשה, אבל צריך להסתכל על היום, שמחר אתה בן אדם אחר, וה'אתה' של היום זה רק היום. לקום לתפילה מחר זה אדם אחר. כמו שאברך סיפר לי שהלך הרבה מאד דרך כל יום לכולל. שאלתי אותו איך אתה הולך כ"כ הרבה הוא ענה לי שב'שלשה כלומים' אני עושה את זה, שכל חתיכת דרך היא לא ארוכה.

זה לא בדיחה זו הסתכלות אמיתית, זהו כח אדיר, שאת הניסיון של ההווה יש לי כח לעמוד בו. ה' יעזור שנלמד מהחשמונאים ונעמוד בכל הניסיונות.

מיוחדת) שלפעמים אדם יכול לעמוד בניסיונות יום, יומיים, אבל לפעמים זה נראה ניסיון של שנים שקשה מאד לעמוד בו, אשה ח"ו מתאלמנת בגיל צעיר, איך יוצאים מדבר כזה, אחד העליב אותו ברבים בצורה נוראה והא כאוב כ"כ, איך עומדים בזה? אומר השפת אמת על הפסוק "וְיוֹסֵף הוֹדָה מִצְרַיִם וַיִּקְהֶהוּ פּוֹטִיפַר סֹרִיס פְּרֵעָה שֶׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרַיִם מִיַּד הַלְּשָׁמְעָאִים אֲשֶׁר הוֹרְדוּהוּ שָׁמָּה וַיְהִי ה' אֶת יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרַיִ" מדוע התורה חזרת על ויהי בבית אדוניו המצרי, וכן "וַיִּקַּח אֲדֹנָי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֶהוּ אֶל בֵּית הַסֵּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי שָׁם בְּבֵית הַסֵּהַר" למה התורה חזרת שוב שהיה בבית הסוהר. אמר השפת אמת שכאן נמצא סוד ההישרדות של יוסף הצדיק, יוסף לא חשב על העבר, מה הייתי יכול להיות, הייתי יכול להיות אבא וכו', ולא חשב על העתיד, מתי אני אצא, איך אני אצא, 'ויהי שם בבית הסוהר' יוסף חי את ההווה, לא משנה מה הייתי ולא משנה מה אני יהיה, אני היום פה ופה בתנאים האלה של בית אדוניו המצרי ושל בית הסוהר אני חי את ההווה, אני עושה את התפקיד שלי פה, לא משווה למה שהייתי, לא למה שאני יהיה, ולא לאחרים. "וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מַצְוֶה הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ" זה הסוד, לחיות את ההווה.

ישנו משל נפלא ליסוד הזה, שאדם צריך לחיות את הווה, שלפעמים אדם אומר מה כל החיים אני עכשיו אפסיק לעשן, איך אני יכול, רוצה לקבל קבלה לקום לתפילה, כל החיים אני אקום לתפילה, כל החיים אני לא אדבר בסדר, זו טעות עצומה, ויש על זה משל נפלא, מעשה שהיה, עם ר' אברהם כהנמן שנגשו אליו כמה אברכים ובקשו להעלות את המשכורת שלהם, למשל המשכורת שלהם הייתה תשע מאות שקל והם רצו להעלות אותה לאלף, אמר להם ר'

חידוש כי רגילים להסתכל על חנוכה שחוגגים כי ניצחו את היוונים, והם היו ח"ו הופכים את כולנו לחילונים. זה נכון" ודאי שזו הישועה, אבל יש כאן עוד נקודה, שזה שיש לכל אחד מאיתנו כח לעמוד בניסיונות יותר חזק זה הכל מכח החשמונאים, שאם זה נבע מאותו שורש זה הנביע את אותו שורש" שנכנס בשורש של עמ"י לעמוד בניסיונות בזכות החשמונאים,

מומלץ בבין הזמנים לקרוא את הספר של הר' זילבר 'להישאר יהודי' לראות איזה ניסיונות אדם עובר, ואף פעם לא עבר עבירות, ולא עבר אפי' על דרבנן. א"א להבין את זה. הוא מורה בבית ספר והוא לא כותב, כל פעם מצאו תירוץ אחר, זה לא יאומן איך אפשר, והבת שלו אמרה שהסיבה שהם עמדו ככה בניסיונות כי הם ידעו שהקב"ה לא מעמיד אדם בניסיון אם הוא יכול לעמוד בו. זו הייתה הסיסמא בבית. הייתה לו שם איזו דלת בבית הספר שכשהייתה פתוחה עד הסוף היה אפשר להתחבא בין הדלת לקיר, ושם הוא היה מתפלל. פעם אחת הוא האריך בתחילת התפילה והצלצול הגיע והוא עדיין לא התחיל שמו"ע והוא לא ויתר, הוא נכנס לכיתה וכתב על הלוח שהוא כועס על כל הכיתה ולכן הוא לא מדבר אתם עכשיו, וכך הוא לא ויתר על קוצו של יוד, והאמת שהמשפט שהבת שלו אמרה משמו שהקב"ה לא נותן לאדם ניסיון אם הוא לא יכול לעמוד בו, ר' יחזקאל אברמסקי אמר שזה מוכח מהדין של יפת תואר, למה הקב"ה התיר דבר מכוער כזה לבוא על גויה, אלא כי הוא ידע שבזה לא יוכלו לעמוד, וניסיון שכן הוא מעמיד ודאי שאפשר לעמוד בו.

וישנה עצה מצוינת לעמוד בניסיונות, (כמו שהקב"ה שולח לראש ישיבה סייעתא דשמיא עם כסף כך גם הקב"ה שולח למשגיח ווארטים נפלאים, ממש בסייעתא דשמיא